

Różnorodność zatrudnienia w Europie: intersekcyjność i luki w danych

Ona Valls, Robin Samuel

Podsumowanie dotyczące grup ryzyka, które można zidentyfikować w europejskich i międzynarodowych bazach danych

Baza danych	Grupy ryzyka											
	Osoby z niepełnosprawnościami	Niski status społ.-ekonom.	Niski poziom wykształcenia	Tożsamość piciowa	Orientacja seksualna	Matki, samotni rodzice	Opiekunowie	Wygląd fizyczny	Osoby starsze (60+)	Młodzi ludzie (poniżej 30. roku życia)	Pochodzenie ze środowisk migracyjnych	Rasa lub pochodzenie etniczne
Europejska/Międzynarodowa	EU-SILC (EUROSTAT)											
	EU-LFS (EUROSTAT)											
	AES (EUROSTAT)											
	EHIS (EUROSTAT)											
	HBS (EUROSTAT)											
	EWCS (EUROFOUND)											
	ESS											
	LIS											
	EU LGBTI											
	GGS											
	Life in transition											
	SHARE											
	WVS											
	ECS (enterprises) (EUROFOUND)											
	WBES (enterprises)											
	CVTS (enterprises) (EUROSTAT)											
	SES (enterprises) (EUROSTAT)											

Grupę ryzyka można zidentyfikować

Grupę ryzyka można częściowo zidentyfikować

Grupy ryzyka nie można zidentyfikować

Nadal występują luki w dostępności danych

W europejskich i krajowych badaniach ankietowych wciąż brakuje spójnych informacji na temat niepełnosprawności, obowiązków opiekuńczych, pochodzenia ze środowisk migracyjnych, rasy/pochodzenia etnicznego czy też tożsamości płciowej.

Te niedobory danych uniemożliwiają badaczom i decydom ustalanie, kto jest najbardziej narażony na wykluczenie z rynku pracy.

Ograniczona harmonizacja

Mimo że wiele zbiorów danych zawiera istotne wskaźniki, używane w nich definicje, sposób pomiaru i zakres różnią się w poszczególnych krajach.

Brak harmonizacji utrudnia analizę międzynarodową i ogranicza możliwość oceny skuteczności polityki.

Małe próby badawcze uniemożliwiają wykrycie niekorzystnej sytuacji intersekcyjnej

Udział grup niedostatecznie reprezentowanych (np. migrantek, osób z niepełnosprawnością i opiekunów) w próbach ankietowych jest często **zbyt mały**, aby można było przeprowadzić rzetelną analizę.

Bez większych i bardziej inkluzywnych prób badawczych ich specyficzne czynniki ryzyka wykluczenia pozostaną niewidoczne, co utrudnia tworzenie ukierunkowanych polityk.

Narażenie na wykluczenie jest intersekcyjne

Czynniki narażające na wykluczenie kumulują się i wzmacniają wzajemnie w obszarach płci, niepełnosprawności, obowiązków opiekuńczych, wieku i migracji.

Kobiety z ograniczeniami zdrowotnymi, które są obarczone obowiązkami opiekuńczymi doświadczają większego wykluczenia. Efekty te nie mają charakteru addytywnego: obowiązki opiekuńcze nasilają bariery zdrowotne w sposób uwarunkowany płcią.

Narażenie na wykluczenie jest zależne od kontekstu

Wyniki na rynku pracy różnią się w zależności od systemu socjalnego i wsparcia instytucjonalnego.

W krajach o większych nakładach na ochronę zdrowia wykazano, że osoby z ograniczeniami zdrowotnymi mają silniejsze więzi z rynkiem pracy. Tam, gdzie wsparcie jest słabsze, jedynie osoby z wyższym wykształceniem utrzymują więzi z rynkiem pracy po wystąpieniu problemów zdrowotnych lub w miarę starzenia się.

Kontekst ma więc znaczenie dla kształtowania skutecznych polityk.

Zalecenia dotyczące polityki

Filar 1. Lepsze dowody

- Bardziej inkluzywne i intersekcyjne gromadzenie danych
- Zapewnienie statystycznej widoczności grup ryzyka
- Rozszerzanie i wzmacnianie struktur danych z badań podłużnych

Filar 2. Dostosowanie polityki do różnorodności

- Przyjęcie ram polityki intersekcyjnej
- Wspieranie kształtowania polityki uwzględniającej kontekst

Filar 3. Proces monitorowania

- Poprawienie porównywalności między regionami oraz powiązań kontekstowych
- Wspieranie inkluzywnej oceny i monitorowania

PATHS2INCLUDE to 3-letni projekt badawczy finansowany w ramach programu Horizon Europe, który bada wielowymiarowe aspekty dyskryminacji; polityki, które mogłyby zmniejszyć nierówności i wspierać włączenie społeczne na europejskich rynkach pracy oraz czynniki ryzyka w zakresie narażenia na wykluczenie, które mogą pojawić się w przyszłości zawodowej. Badania koncentrują się na trzech kluczowych procesach na rynku pracy: rekrutacji, ścieżkach kariery i wcześniejszym opuszczeniu rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem uczestnictwa w rynku pracy w przypadku krzyżowania się czynników takich jak płeć, pochodzenie etniczne, wiek, zdrowie, niepełnosprawność i obowiązki opiekuńcze.

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej. Unia Europejska ani grantodawca nie ponoszą za nie odpowiedzialności.